

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2023. december

ÜNNEP

Az év vége az ünnepek mellett a visszatekintés időszaka is. Az idei év a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság számára is eseménydúsán telt. Cikkünkben az idei évben megvalósult fejlesztéseket, beruházásokat és eredményeket összegezzük dióhéjban.

Hagyományteremtő céllal társszervezetekkel együttműködve májusban megszerveztük a Baranyai Barlangkutatás című konferenciát. Az Ifjú Kócsagőr Program szeptemberben tartott országos döntőjének győztese a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság versenyzője, Schlitt Bence lett. Az Országos Denevérvédelmi Konferenciának az igazgatóságunk által működtetett Ős-Dráva Látogatóközpont adott otthont októberben. A Pécssett található Tettye Oktatási Központ Természetiskola minősített oktatóhely címet kapott november folyamán, a létesítményben 36-féle minősített környezeti nevelési foglalkozáson vehetnek részt a diákok. A Pintér-kert Arborétum a Made in Pécs-díj Nívódíj kategóriájában kapott jelölést decemberben – az, hogy megkapja-e a rangos elismerést a létesítmény, a 2024 januárjában megtartásra kerülő díjátadón derül ki.

Igazgatóságunk számos helyi, regionális és országos eseményen kapott megjelenési lehetőséget, többek között a Magyar Nemzeti Parkok Hete Balatonfüreden megtartott nyitórendezvényén, vagy a Fővárosi Állatkertben rendezett Vakond Gálán. A hagyományoknak megfelelően 2023-ban is programokkal, játékokkal, pályázatokkal hívtuk fel a nagyközönség figyelmét a természeti értékeinkre. Ezekben a hetekben is zajlik a december elsején elindult Télen is? – TERMÉSZETESEN! elnevezésű pecsétgyűjtő játékunk.

Lezárult a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság közreműködésével megvalósított Riverside projekt. A projekt keretében horvátországi partnerekkel közösen megvalósult több kiválasztott élőlénycsoport felmérése, lezajlott a Kisinci-tó nevű Dráva holtág mederkotrása, valamint cserjeirtást hajtottunk végre a nemzeti park meghatározott területein. A Hidden Landscapes Interreg projekt keretében megújult a Tettye Oktatási Központ, valamint fejlesztések valósultak meg a Pintér-kert Arborétumban. 2023-ban a félidejéhez érkezett a LIFE IP GRASSLAND-HU projekt, melynek nyolc éven át tartó megvalósításában 13 együttműködő partnerrel együtt a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság is részt vesz. Elindult a LIFE RESTORE for MDD projekt, amely a folyami és ártéri erdei élőhelyek megőrzését tűzte ki célul a Mura, a Dráva és a Duna mentén. Az ötéves futamidejű pályázat az Ausztriát, Szlovéniát, Horvátországot, Magyarországot és Szerbiát összekötő Mura-Dráva Duna UNESCO Bioszféra Rezervátum területén működő 17 partnerszervezet együttműködésében valósul meg.

Az intenzív munkában gazdag év vége felé közeledve szeretnénk megköszönni a Duna-Dráva Nemzeti Parkban és más, igazgatóságunk működési területén található védett területeken tett látogatásukat, valamint nem utolsósorban a hozzánk intézett kérdéseiket és visszajelzéseiket! Együttműködő partnereinknek megköszönjük támogatásukat, segítségüket, valamint a közös gondolkodást és cselekvést! A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság csapata békés karácsonyi ünnepeket és boldog, sikerekből, egészségből és eredményekből gazdag új esztendőt kíván Önöknek!

(Fotó: Völgyi Sándor)

A 2023. év figyelemre méltó természetvédelmi eseményei

A teljesség igénye nélkül összegyűjtöttünk néhányat a 2023-as esztendő természeti érdekességei közül.

Új fajok megjelenésére, ismert fajok eddig nem ismert élőhelyen való felbukkanására több példa is volt az év folyamán. Drávaszentesen a fokozottan védett madár, a térségben ritka batla megjelenése keltett feltűnést. A pókbangó új lelőhelyét fedezték fel szakembereink a Dráva mentén. A Dunai Tájegységben található Riha-tónál a batla költését regisztráltuk. A Mecsekben újabb jelentős méhbangó-állományok kerültek elő.

Az elmúlt évben/években végzett területkezelési, élőhelyrehabilitációs tevékenységek eredményei kézzel fogható formában is megjelentek. Többek között a Somogyban található Bika-rét ismét víz alá került. A víz ideális szaporodóhelyet biztosít a kétéltűeknek (vöröshasú unka, kecskebéka komplex fajai) és a vízi ízeltlábúaknak. Ezek az időszakos vízállások a tavaszi madárvonulásnak is fontos állomásai: cankók, szalonkák, vöcskők használják táplálkozóhelyként a mocsárrétet. A Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzetben magasodó Jakab-hegyen végzett, úgynevezett szelíd területkezelés nyomán a korábban javarészt fűfélék alkotta gyeptársulásban egyre több kétszikű faj jelent meg, és évről-évre tavasszal szép virágfoltok díszítik a területet.

Pókbangó (fotó: Schulcz Andrea)

Jakab-hegy (fotó: Völgyi Sándor)

Természetiskola címet kapott a Tettye Oktatási Központ

Természetiskola minősített oktatóhely címet kapott a Pécssett működő Tettye Oktatási Központ.

A több hónapos előkészítő munka során az alsó, valamint felső tagozatosok részére összeállított, „Mecseki felfedezések”, a „Mecseki állatvilág”, valamint a „Vizek világa” elnevezésű programok kapták meg a minősítést. Minden program 3-3 modulot tartalmaz, modulonként négyféle foglalkozással. Az érdeklődők így összesen 36-féle minősített környezeti nevelési program közül választhatnak.

A Tettye Oktatási Központ ismertetése, kapcsolódó programok bemutatása: <https://ddnp.hu/tettye>
A programok részletes bemutatása: https://ddnp.hu/kornyezeti_neveles/igenyelhető_foglalkozások

Nagy érdeklődés kísérte a Mohács500 konferenciát

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, mint a Mohácsi Nemzeti Emlékhely kezelője, a mohácsi csata 500. évfordulójára történő felkészülés jegyében, 2023-ban már hatodik alkalommal szervezte meg tudományos konferenciáját, ahol a legfrissebb történelmi, régészeti, néprajzi, antropológiai kutatási eredmények kerültek bemutatásra.

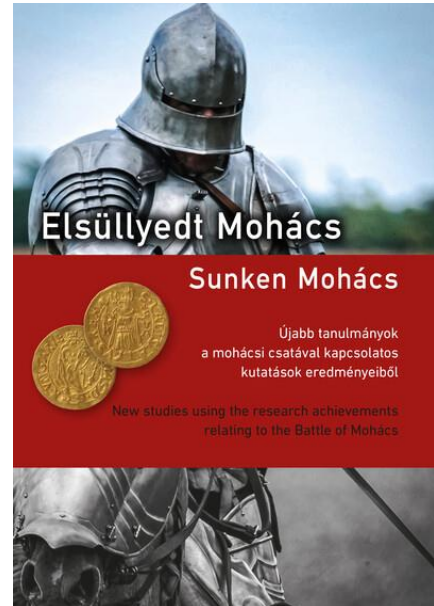
2018-ban merült fel a gondolata egy olyan eseménynek, ahol a mohácsi csatával, annak előzményeivel és következményeivel foglalkozó kutatók mutathatják be kutatási eredményeiket. Még abban az évben, decemberben, a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen került megrendezésre az első konferencia, ami azóta hagyománnyá vált.

Idén december 7-én a Mohácsi Selyemgyár Kulturális Központ biztosított helyet a rendezvénynek. Az érdeklődők előadásokat hallhattak többek között a III. számú tömegsír antropológiai leleteinek legfrissebb kutatási eredményeiről, a mohácsi csata előtti Magyar Királyság pénzügyi helyzetéről, a csata tárgyi emlékeiről, vagy a 1526. évi magyarországi oszmán felvonulás nehézségeiről.

Szintén hagyománnyá vált, hogy a konferencián elhangzott előadásokból a következő évben egy kötet jelenik meg. A 2022-ben bemutatott kutatási eredményekről készült kötet „Elsüllyedt Mohács – Újabb tanulmányok a mohácsi csatával kapcsolatos kutatások eredményeiből” címmel a múlt héten került ki a nyomdából, és elsőként itt a rendezvényünkön ismerhették meg az érdeklődők.

A konferencia előadásairól videofelvétel készült, ami az utómunkálatok elvégzése után, januárban lesz megtekinthető.

(Szöveg: Varga Zsolt, a képen a cikkben említett kötet borítója látható)

EMBER ÉS TERMÉSZET

Madáritató télen?

De még mennyire! A természettel kapcsolatos médiatartalmakban sok szó esik a téli hónapokban a madáretetésről, annak mikéntjéről, szabályairól. De kevés helyen ejtenek szót arról, hogy vajon mi a helyzet a hideg időben a madáritatóval.

A madáritató ugyanolyan madárvédelmi eszköz, mint a mindenki számára ismert madáretető. Legyen az csupán egy nagyobb viráglatét vagy egy profi módon kialakított sekély medence, a madarak egész évben látogatni fogják. Nem csak száraz nyári napokon, hanem a fagyos téli időben is használják, ha gondoskodunk folyamatosan a víz pótlásáról. A madáretető közelében létesített itatót a napraforgómagra járó összes madár látogatni fogja, és olyan fajok is feltűnhetnek ilyenkor a víz mellett, melyekkel egyébként ritkábban találkozunk az etetőnél. Ilyen például a kőrisek természet fogyasztó süvöltő, a fenyvesekben bujkáló apróság, a királyka, vagy a fagyöngy termésén táplálkozó léprigó. Amellett, hogy hasznos tevékenység egy madáritató létesítése, talán nem csak a madárkedvelőknek örömteli látvány a sokszor alig 1-2 °C-os vízben fürdőző madarak látványa.

(Szöveg: Völgyi Sándor)

Téli madáretetés

Gyakori kérdések és válaszok a madáretetéssel kapcsolatban.

Mikor etessünk? Általában a tartós hideg beköszöntével kell az etetőket feltölteni. Az etetési időszak naptárhoz igazítva december elejétől február végéig tart. Nagyon fontos, hogy ilyenkor ne csak egyszer-egyszer, hanem folyamatosan tegyük ki a táplálékot, hiszen az etetéssel a szokásosnál jóval több madarat vonzunk a területre. Ha a tél közepén hagyjuk magukra kis vendégeinket, és máshol nem találnak eleséget, akkor akár egy napon belül éhen pusztulnak. Különösen nagy a veszélye ennek ónos esők, havazások idején.

Mivel etessünk? A leggyakoribb a fekete napraforgó, de bármilyen olajos mag – dióbél, tökmag – megfelelő, hiszen ezeket a legtöbb madárfaj elfogyasztja. Kifejezetten cinegéknek készíthetünk olvasztott faggyú és különböző magok keverékéből madárkalácsot. Ez boltban is kapható, cinkegolyó néven. Az állati zsiradékok, például faggyú, háj, szalonna is kedvelt étele madarainknak. A rigók, vörösbegyek, poszáták szeretik a főtt zöldséget, főtt rizst, főtt tésztát, almát. A pintyféléknek apróbb magokat: kölest, muhart, durvára őrölt kukoricadarát, ocsút adjunk. Figyeljünk arra, hogy a kihelyezett eleséget védjük az időjárástól – legyen teteje az etetőnek.

Mivel ne etessünk? Ne adjunk kenyérmorzsát, mert hamar megsavanyodik, és hasmenést okozhat. Kerüljük a sózott vagy pirított magvakat, a sózott vagy főtt szalonnát és romlott ételmaradékokat. A madáretetés elsődleges célja, hogy a madarakat a táplálékban szűkös időszakon átsegítsük, de az etetőn zajló élet megfigyelése is sok örömet jelent.

(Szöveg: Gregorits János, fotó: Völgyi Sándor)

ÖKOTURIZMUS

Bemutatóhelyeink nyitvatartása az ünnepek alatt

Az ünnepek alatt bemutatóhelyeink nyitvatartási rendje az alábbiak szerint alakul:

Pécs – Pintér-kert Arborétum

november 2 – március 15.:
H-CS: 8.00-16.00, P: 8.00-13.30
december 23 – január 1.: zárva

Szaporca – Ős-Dráva Látogatóközpont

november 1 – április 30.: K-V 10.00-16.00
december 23 – január 1.: zárva

Mohácsi Nemzeti Emlékhely

október 24 – március 31.: naponta 9.00-16.00
december 23-26. között, valamint december
31-én és január 1-jén zárva

Kölked – Fehér Gólya Múzeum

szeptember 1 - április 30.: K-SZO: 10.00-16.00
december 23 – január 1. zárva

Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum

október 16 – március 14.: naponta 10.00-15.00
december 23 – január 1.: zárva

Nagyharsányi Szoborpark

október 1 – március 31.: naponta 10.00-16.00
december 23 – január 1.: zárva

Drávaszentés – Dráva Kapu Bemutatóközpont

november 1 – április 30.: zárva

Pécs – Tettyei Mész-tufa-barlang

november 2 – március 15.: zárva

A feltüntetett időszakokon kívül a főszezoni nyitvatartási rend érvényes.

További információk honlapunkon találhatóak: <https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek>

Télen is? – TERMÉSZETESEN!

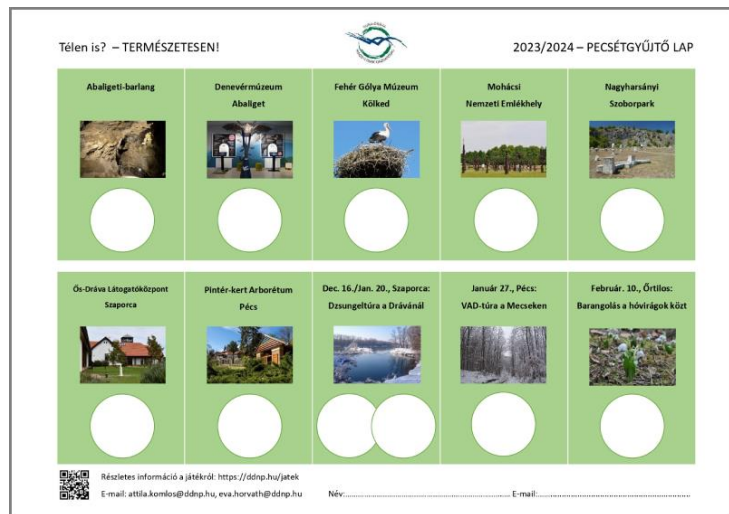
A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság „Télen is? – TERMÉSZETESEN!” címmel pecsétgyűjtő játékot hirdet a téli hónapokra. A nyeremény: 5 darab kétfős tiszteletjegy, ami érvényes az igazgatóság összes bemutatóhelyére és meghirdetett túrájára 2024. folyamán!

Az igazgatóság működési területén számos természeti látványosság, bemutatóhely, kultúrtörténeti szempontból is különleges létesítmény várja a látogatókat a téli időszakban is. A felszín alatt megbújó cseppkövek, a csordogáló patakok, a különleges sziklaképződmények az *Abaligeti-barlang* legfőbb vonzerői. A barlang közelében található *Denevérmúzeum* a repülő emlősök titokzatos világába avatja be a látogatókat. Kölkeden a *Fehér Gólya Múzeum* központi témája a fokozottan védett vándormadár. Történelmünk sorsfordító eseményét, a mohácsi csatát, illetve az ahhoz vezető utat ismerteti a *Mohácsi Nemzeti Emlékhely*. A *Nagyharsányi Szoborpark* a rendszerváltás előtti évtizedek szobrászművészetének értékeit őrzi és tárja a látogatók elé. A szaporcai *Ős-Dráva Látogatóközpont* a természet és az ember évszázados kapcsolatát mutatja be szemléletes formában. A Pécsen található *Pintér-kert Arborétum* egyedülálló magánygyűjtemény nyomán létrejött történeti kert, örökzöldekkel, tavakkal, szobrokkal.

A tél kirándulásra, túrázásra is csábít. A táj ilyenkor kevésbé színpompás, azonban szerencsés esetben a felszínt és a növényzetet puha hó borítja, a távolból madarak csivitelése hallatszik. A nemzeti park téli arcát lehet megismerni felkészült szakembereink, a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak kalauzolásával, december, január, február folyamán.

Aki szeretne a játékba bekapcsolódni, keressen fel a hét, télen is nyitva tartó bemutatóhely közül minél többet, valamint vegyen részt túráinkon! A teendő azonban mindezek előtt az, hogy aki bekapcsolódik a játékba, nyomtassa ki a www.ddnp.hu/jatek címről letölthető pecsétgyűjtő lapot.

A pecsétgyűjtő lap beszerezhető a játékban résztvevő helyszíneken, valamint a túravezetőknél is. Minden helyszín felkereséséért vagy túrán való részvételért jár a gyűjtőlapra 1-1 pecsét. Aki legalább 3 pecsétet összegyűjt, részt vehet a játékban! A nyeremény: 5 darab kétfős tiszteletjegy, ami érvényes az összes bemutatóhelyre és túrára 2024 folyamán! Aki a legtöbb pecsétet megszerzi, különdíjat kap (holtverseny esetén sorsolással dől el, ki a nyertes). A fent felsorolt bemutatóhelyeken túl a nyári szezonban a különleges természeti és kulturális vonzeróval bíró *Tettyei*

Mésztufa-barlang, valamint a Dráva élővilágát és régi magyar háziállatokat elénk táró, Barcs-Drávaszentesen elhelyezkedő *Dráva Kapu Bemutatóközpont* is várja a közönséget. A tiszteletjegy ezekbe a létesítményekbe is ingyenes belépést biztosít!

Beküldési határidő: a pecsétgyűjtő lapokat – minimum 3 megszerzett pecséttel – március 15-ig beérkezően kell beküldeni a név és az e-mail cím feltüntetésével.

Beküldési cím: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, 7625 Pécs, Tettye tér 9.

Szkenelve/fotózva: attila.komlos@ddnp.hu

Sorsolás: 2024. március 22-én, a Víz Világnapján.

Információk és a pecsétgyűjtő lap letöltése itt: www.ddnp.hu/jatek

Januári programajánló

Január 5.: Idegenvezetés a Pintér-kert Arborétumban

A résztvevők szakvezető kalauzolásával betekintést nyerhetnek a közel száz éves múltra visszatekintő gyűjteményes kertben megtalálható különleges örökzöldek, gyümölcsfák, díszfák világába. A program részét képezi a kert középső részén elhelyezkedő Mecsek kiállítás megtekintése is, melyben a résztvevők egy audiovizuális installáció segítségével átfogó képet kaphatnak a Mecsek természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a legfontosabb kirándulási célpontokról. *Találkozási pont: Pintér-kert Arborétum, pénztár. Időpont: 10.00 óra, a részvételi díj 1000 Ft/fő.*

Január 13.: Tematikus barlangtúra az Abaligeti-barlangban – földrajz

A program résztvevői az általános barlangi túránál részletesebben ismerhetik meg a barlang kialakulásának földrajzi folyamatait, a karszterületek működését. A tematikus túra során nem csak szemügyre vehetjük a szebbnél szebb cseppköveket, a barlang oldásos és koptatásos formakincsét, hanem kialakulásukról, fejlődésükről is számos érdekességet hallhatunk.

Helyszín: Abaligeti-barlang, időpont: 14.00 óra. A program időtartama: 1,5 óra. Részvételi díj: a barlangi belépő ára. A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 72/496-766. A résztvevők maximális létszáma 20 fő. A programon való részvételt 12 éves kor felett ajánljuk.

Január 20.: Dzsungeltúra a Dráva árterében

A túrán a Dráva árterében lévő ligeterdőkön át vezet az út. Néhány helyen teljesen természetes úton létrejött erdőkkel is találkozhatunk, összehasonlíthatjuk őket a szintén megfigyelhető kezelt erdőkkel. A drávai zátonyokon és az árterben fekvő holtágak mellett az ott élő állatok (hód, vidra, aranyakál, madarak) életnyomait kereshetjük és figyelhetjük meg. Ha szerencsénk van, rétisast, jégmadarat és hideg idő esetén a Dráván tartózkodó vízimadarakat is megfigyelhetjük. A Dráván lévő mesterséges kövezések környékén megfigyelhetjük azok mederalakító hatását és azt, hogy ez milyen hatást gyakorol a környező élővilágra.

A túra résztvevőinek száma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges!

E-mail: attila.komlos@ddnp.hu, eva.horvath@ddnp.hu. Minimum létszám: 10 fő.

Korhatár: minimum 10 év. Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont (Szaporca), időpont: 8.00 óra.

A túra hossza 18-20 km, időtartama 6-8 óra. A részvételi díj 2000 Ft/fő.

Január 27.: VAD-túra

A túra során az érdeklődők eldönthetik, hogy sok vagy kevés a nagyvad a hazai erdőkben, kell-e egyáltalán, hogy legyenek szarvasok, vaddisznók, őzek, milyen hatásuk van az erdei életközösségre, a természetes erdőműködtető folyamatokra, a természeti értékekre. A kirándulás utolsó szakaszán pedig képet kaphatnak arról, hogy mi történik akkor, ha a nagyvadak kedvező életfeltételeket találnak a települési környezetben.

Helyszín: Pécs, Dömör-kapu. Időpont: 10.00 óra. A túra hossza 7 km, időtartama 3-4 óra.

A részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.
Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388
E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas